

Incumbensa Gabriel pertuccont l'examinaziun dil menaschi forestal dalla vischnaunca Ilanz/Glion

Situaziun da partenza

Incumbensa Gabriel

Alla sesida dil parlament dils 17 da schaner 2018 han Gierina Gabriel e consutsignai inoltrau la suandonta incumbensa:

La suprastanza communal vegn incumbensada d'examinar, sch'ins sa spargnar cuosts cun reducir il menaschi forestal allas plazzas da selviculturs indispensablas ed aschia privatisar quel. Sche quei duess esser il cass, duei la reducziun succeder enteifer ils proxims tschun onns. Il menaschi forestal duei surprender el futur unicamein incumbensas en favur dalla tgira digl uaul da protecziun. Per luvvers che piardan cheutras la piazza eis ei d'anflar ina sligiazion corrispudenta. Las lavurs dueien vegnir surdadas per gronda part ad interpresas dalla Regiun Surselva.

Argumentaziun

Cun privatisar pass per pass il menaschi forestal eis ei pusseivel da spargnar surtut cuosts da pagas, mo era cuosts per la cumpra da maschinas ed il manteniment da quellas. Igl ei da supponer ch'ils cuosts totals sereduceschien aschia. In'examinaziun da quella hipotesa fuss perquei giavischabla. D'ina privatisaziun profitassen ultra da quei interpresas regionalas – ch'ei pia era pagataglias.

Surdada alla suprastanza communal

A sia sesida dils 11 d'avrel 2018 ha il parlament surdau alla suprastanza communal l'incumbensa pertuccont la reducziun dallas incumbensas dil menaschi forestal. Quella ha suttamess al parlament ella sesida dils 20 da zercladur 2018 in emprem rapport che presenta ed analysescha tschun variantas per reorganisar il menaschi forestal. Per l'analisa ha la suprastanza communal consultau in expert extern el rom dil project «structuras da menaschi e process optimal» digl Uffeci d'uaul e prighels dalla natira. Heinrich Mannhart, che cusseglia menaschis forestals per incumbensa digl Uffeci d'uaul e prighels dalla natira, ha analisau ed examinau las tschun variantas. Sebasond sin ils resultats dall'analisa ei la suprastanza communal lezza gada vegnida alla conclusiun ch'ei seigi endretg e raschuneivel da menar in agen menaschi forestal communal. Ella ei stada dall'opiniun ch'ei munti ina memia gronda perdita da qualitat e seigi buca raschuneivel da renunziar dil tuttatafag ad ina gruppa forestala (bostgers ed emprendists) ed aschia a persunal cun experientscha da luvrar egl uaul e cun savida locala ch'ei disponibels era el cass urgent. Il parlament communal dad Ilanz/Glion ha decidiu cun 21 a 3 vuschs da buca liquidar l'incumbensa Gabriel.

Rapport da controlling 2022 dil menaschi forestal Ilanz/Glion

Basa

Sco reacziun sin l'incumbensa Gabriel ha la suprastanza communal da reorganisar il menaschi forestal. Ultra da quei ei l'entira vischnaunca vegnida restructurada denter 2018 e 2020. Omisdus process han giu potenzialmein ina gronda influenza sin l'activitad dil menaschi forestal. Era la Cuminonza dallas maschinas forestalas Foppa, che vegn menada actualmein dalla vischnaunca dad Ilanz/Glion, ei vegnida reorganisada e restructurada.

La suprastanza communal ei sedecidida da reorganisar il menaschi forestal cun las suandontas mesiras:

1. Lavurs sin igl emprum scalem da produziun (SP1¹ – tgirar igl uaul giuven ed auter) fa per 100 % l'atgna gruppa da reschia. Quella activitad vegn augmentada.
2. Las lavurs sin il secund scalem da produziun (SP2² - raccoltar lenna ed auter) vegnan exequidas per 85 – 90 % d'interpresas externas e mo per 10 – 15 % dall'atgna gruppa da reschia.
3. L'atgna gruppa da reschia fa sin il SP2 cun prioritad lavurs da trer per tiara. Tagls da lenna cun suga vegnan per gronda part surdai ad interpresas externas ni, sche quei ei d'avantatg, exequi en collaboraziun cun tiarzas firmas.
4. L'atgna gruppa da reschia surpren ulteriuras activitads forestalas e diversas lavurs per il sectur communal sco rumir la neiv, segar, mantener las sendas da viandar, las vias d'uaul e da transport, tgirar e tagliar lenna en curtgins.
5. Ultra dallas funcziuns d'administraziun publica (incumbensas centralas) en lur reviers sespecialiseschan ils selviculturs sin incumbensas specialas ch'els adempleschan per igl entir menaschi.

Las finamiras da quellas mesiras da reorganisaziun:

- augmentar l'effizienz sin il SP2 cun surdar lavurs ad interpresas externas;
- diversificar las lavurs dalla gruppa da reschia e porscher vinavon plazzas da lavur e d'emprendissadi attractivas;
- rinforzar las lavurs sin il SP1 cun l'atgna gruppa da reschia;
- duvrar las capacitads supplementaras per ils ulteriurs secturs communs cun la finamira da
 - (1) discargar la gruppa da luvriers communs;
 - (2) promover la collaboraziun denter il menaschi forestal ed il luvratori communal per dumignar meglier situaziuns d'urgenza;
 - (3) optimar il quen forestal;
 - (4) augmentar l'acceptanza dalla gruppa forestala denter ils purtaders da decisiuns politicas e la populaziun.

Il menaschi forestal dad Ilanz/Glion ei s'orientaus el rom dalla planisaziun dalla restructuraziun tenor ils suandonts tiarims impurtonts:

- planisaziun successiva dils tagls da lenna 1-3 onns ordavon, naven digl 1. da fevrer 2019
- planisaziun dallas investiziuns 2020 – 2024, ils 5 da fenadur 2019
- examinaziun dil plan da gestiun sin fundament dils resultats dils dus onns precedents, mintga dus onns
- examinaziun dil pensum dil selvicultur, la fin 2020

¹ SP1: tgirar igl uaul giuven, fundar plantadis, proteger igl uaul, prevegnir a donns da selvaschina, rumir e tgirar ils tagls, nudar e survigilar

² SP2: raccoltar la lenna incl. fistagiar e mesirar, transportar la lenna al deposit, conservar la lenna, transportar naven la lenna, survigilar

Resumaziun dils resultats

Il menaschi en general

Il menaschi forestal dad Ilanz/Glion fa gudogn. Ils davos onns han ins saviu registrar ina tendenza positiva che ha purtau ils onns 2020 e 2021 in gudogn ella contabilitad da menaschi e dallas finanzas. Questa tendenza ei ad Ilanz/Glion pli ferma ch'en auters menaschis forestals grischuns. Quei success ha da far surtut cun la cultivaziun digl uaul ch'ei daventada pli e pli rentabla. Cun ina quantidad dil tagl annuala pli u meins constanta han ins saviu reducir denter 2019 e 2021 ils cuosts da persunal per surfatscha d'ual productiva e per meter cubic tagliau. Dalla vart dil recav ein carschidas d'ina vart la rendita dalla vendita da lenna e dall'otra vart las contribuziuns. Il prezi da lenna ch'ei s'augmentaus surtut igl onn 2021 ha segiramein influenzau il recav dalla vendita da lenna.

Tenor il menader dil menaschi vegnan ils cuosts per la cultivaziun digl uaul examinai cuntinuadamein. Mesiras per contonscher in quen equilibrau ein d'ina vart la cumbinaziun adattada da tagls da lenna favoreivels e pretensius e dall'otra vart las stentas da retrer mo las contribuziuns necessarias. Sche la situaziun sin fiera ei schliata, vegn il focus mess plitost sin tagls da lenna favoreivels, sch'ella ei buna, vegnan exequi tagls da lenna pli complexs.

Efficacitad dalla mesira da reorganisaziun

L'incumbensa Gabriel dil schaner 2018 ha giu la finamira da sbassar ils cuosts per la cultivaziun digl uaul. La planisaziun dalla realisaziun prevesa da reducir ils cuosts cun surdar lavurs ad interpresas externas e duvra las capacitads libras per generar dapli entradas. Per il temps denter la fusiun dalla vischnaunca e la reorganisaziun (2014 – 2019) stattan a disposiziun neginas datas fidadas davart il menaschi forestal che permettessen da mesirar quellas midadas. Sin fundament dalla situaziun economica actualmein positiva dil menaschi forestal san ins denton partir dil fatg ch'ins ha saviu eliminar ils problems che han menau all'incumbensa Gabriel.

El temps denter la fusiun dalla vischnaunca igl onn 2014 ed oz ha ei dau diversas midadas che han pertuccau en ina moda ni l'otra il menaschi forestal. Ultra dalla reorganisaziun forestala ha ei dau ina midada alla testa dil menaschi, ina reorganisaziun dall'entira vischnaunca e restructuraziuns ella Cuminonza dallas maschinas forestalas Foppa. Tut quellas reorganisaziuns e midadas ha meglierau la situaziun dil menaschi. Sin fundament dil grond diember da reorganisaziuns parallelas eis ei denton era grev da giudicar l'efficacitad dallas mesiras forestalas realisadas el rom dalla reorganisaziun e nunpusseivel da mesirar quellas separadamein a basa dils resultats dil menaschi.

Proposta

La suprastanza communal propona al parlament communal:

- da prender enconuschientscha dil rapport;
- da strihar l'incumbensa Gabriel.